
Dogfennau Ategol – Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Fideogynadledda drwy Zoom P Gareth Williams
Dyddiad: Dydd Llun, 27 Mawrth 2023 Clerc y Pwyllgor
Amser: 13.00 0300 200 6565
SeneddDCC@senedd.cymru

O bell – Pecyn Atodol

Noder bod y dogfennau a ganlyn yn ychwanegol i'r dogfennau a gyhoeddwyd yn y prif becyn Agenda ac Adroddiadau ar gyfer y cyfarfod hwn

3 Offerynnau sy'n cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r Senedd o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3

(13.05 – 13.10)

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Gwneud Negyddol

3.1 SL(6)332 – Gorchymyn Cyflogau Amaethyddol (Cymru) 2023

(Tudalen 1)

[Gorchymyn](#)

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-11-23 – Papur 2 – Adroddiad drafft

LJC(6)-11-23 – Papur 2a – Ymateb Llywodraeth Cymru

LJC(6)-11-23 – Papur 3 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a
Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 7 Mawrth 2023

3.5 SL(6)339 – Rheoliadau Gofal a Chymorth (Aseidiadau Poblogaeth) (Cymru) (Diwygio) 2023

(Tudalen 2)

[Rheoliadau](#)

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-11-23 – Papur 7 – Adroddiad drafft

LJC(6)-11-23 – Papur 7a – Ymateb Llywodraeth Cymru

6 Papurau i'w nodi

(13.20 – 13.25)

Dogfennau atodol:

6.5 Gohebiaeth gyda'r Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio)

(Tudalennau 3 – 4)

Dogfennau atodol:

LJC(6)11-23 – Papur 31 – Llythyr at y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 23 Mawrth 2023

6.6 Gohebiaeth gan y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol at y Llywydd: Bil Mudo Anghyfreithlon

(Tudalennau 5 – 6)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-11-23 – Papur 32 – Llythyr gan y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol at y Llywydd, 23 Mawrth 2023

11 Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol (Memorandwm Rhif 3) ar y Bil Troseddau Economaidd a Thryloywder Corfforaethol

(13.55 – 14.00)

(Tudalennau 7 – 15)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-11-23 – Papur 21 – Nodyn cyngor cyfreithiol [Saesneg yn unig]

12 Cyfiawnder yng Nghymru: Gohebiaeth ynghylch tystiolaeth lafar a ddarparwyd gan yr Arglwydd Bellamy KC, yr Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol dros Gyfiawnder

(14.00 – 14.10)

(Tudalennau 16 – 33)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-11-23 – Papur 22 – Llythyr oddi wrth yr Arglwydd Bellamy KC, 14 Mawrth 2023 [Saesneg yn unig]

LJC(6)-11-23 – Papur 23 – Tystiolaeth a gyflwynwyd gan Race Council Cymru, 14 Mawrth 2023 [Saesneg yn unig]

LJC(6)-11-23 – Papur 24 – Tystiolaeth a gyflwynwyd gan yr Athro Emyr Lewis, Prifysgol Aberystwyth, 17 Chwefror 2023

LJC(6)-11-23 – Papur 25 – Ymateb drafft i'r Arglwydd Bellamy KC [Saesneg yn unig]

13 Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru): Adroddiad drafft

(14.10 – 14.40)

(Tudalennau 34 – 81)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-11-23 – Papur 26 – Adroddiad drafft [Saesneg yn unig]

LJC(6)-11-23 – Papur 27 – Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol at y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol, 17 Mawrth 2023

LJC(6)-11-23 – Papur 28 – Llythyr gan y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, 9 Chwefror 2023

LJC(6)-11-23 – Papur 29 – Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, 24 Mawrth 2023

LJC(6)-11-23 – Papur 30 – Llythyr at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, 13 Mawrth 2023

Ymateb y Llywodraeth: Gorchymyn Cyflogau Amaethyddol (Cymru) 2023

Pwynt Craffu Technegol 1: Rydym yn derbyn y pwynt ac yn ddiolchgar i'r Pwyllgor am sylwi ar y gwall teipograffyddol hwn. Dylai'r cyfeiriad yn erthygl 29(3) fod yn gyfeiriad at baragraff (2). Byddwn yn ceisio ei newid drwy slip cywiro.

Pwynt Craffu Technegol 2: Rydym yn derbyn y pwynt ac yn ddiolchgar i'r Pwyllgor am sylwi ar y gwall teipograffyddol hwn. Byddwn yn ceisio ei newid drwy slip cywiro.

Pwynt Craffu ar Rinweddau 4: Yn unol ag adrannau 2(2) a 4(1) o Ddeddf Sector Amaethyddol (Cymru) 2014, Panel Cyngori ar Amaethyddiaeth Cymru ('y Panel') sy'n llunio Gorchymynion Cyflogau Amaethyddol. Gall gwahaniaethau ddigwydd rhwng mabwysiadu cynnig a drafftio'r cynnig hwnnw ar ei ffurf ddeddfwriaethol derfynol. Roedd nod y panel i egluro effaith erthygl 14 yn gyson, ond mireiniwyd ffurf y geiriau a ddefnyddiwyd ganddo i geisio cyflawni'r nod hwnnw yn ystod y broses ddrafftio, felly ceir gwahaniaeth rhwng geiriad y Memorandwm Esboniadol a geiriad y Gorchymyn.

Eitem 3.5

Ymateb y Llywodraeth: Rheoliadau Gofal a Chymorth (Asesiadau Poblogaeth) (Cymru) (Diwygio) 2023

Pwynt Craffu ar Rinweddau 1: Bydd Gorchymyn Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020 (Cychwyn Rhif 4) 2023 (nad yw wedi ei wneud eto) yn cychwyn:

- adran 23 o Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020 (“Deddf 2020”), ac Atodlen 2 iddi, ar 29 Mawrth 2023 er mwyn galluogi gwneud cynllun trosglwyddo; a
- gweddill Rhan 4 o Ddeddf 2020, i'r graddau nad yw eisoes mewn grym, ar 1 Ebrill 2023, er mwyn cyd-daro â'r dyddiad y bydd Corff Llais y Dinesydd ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Cymru (“y Corff”) yn gwbl weithredol. Mae hyn ac eithrio adran 19(3) a (4) o Ddeddf 2020 (Mynediad i Fangreoedd gan Gorff Llais y Dinesydd: dyletswydd i roi sylw i god ymarfer (“y Cod”)). Disgwylir i'r darpariaethau hyn gael eu cychwyn ar 1 Gorffennaf 2023 yn dilyn ymgynghoriad pwrpasol â'r Corff am y Cod, unwaith y bydd y Corff wedi cael ei bwerau llawn.

Lesley Griffiths AS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru,
a'r Trefnydd

23 Mawrth 2023

Annwyl Lesley,

**Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) – Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol
Atodol Llywodraeth Cymru (Memorandwm Rhif 4)**

Yn ein cyfarfod yr wythnos hon, gwnaethom drafod eich llythyr dyddiedig 17 Mawrth 2023, lle gwnaethoch ddweud wrthym fod Llywodraeth Cymru wedi symud y ddadl yn y Senedd ynghylch cydsyniad deddfwriaethol ar gyfer Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) o 21 Mawrth i 28 Mawrth 2023. Rydych yn nodi bod hyn yn bosibl am fod y Cyfnod Adrodd yn Nhŷ'r Arglwyddi yn dechrau ar 19 Ebrill.

Rydych hefyd yn nodi, gan ei bod yn bosibl symud y ddadl, y byddech yn argymhell terfyn amser diwygiedig ar gyfer cyflwyno adroddiad, sef 27 Mawrth, a'ch bod yn "gobeithio bod yr amser ychwanegol hwn yn caniatáu i'ch Pwyllgor ystyried Memorandwm Rhif 4".

Gwnaethom nodi bod Memorandwm Rhif 4 wedi ei osod yn ein cyfarfod ar 13 Mawrth 2023 a byddwch yn ymwybodol inni ysgrifennu at y Pwyllgor Busnes, gan nodi nad oedd yr amserlen hon, yn ein barn ni, yn ymarferol i roi ystyriaeth ofalus a manwl i Femorandwm Rhif 4 a llunio adroddiad a allai lywio'r ddadl yn y Senedd ar gynnig cydsyniad deddfwriaethol ar gyfer y Bil mewn modd ystyrlon a defnyddiol.

Rwyf o'r farn ein bod wedi dangos droeon y byddwn ni bob amser yn anelu at ymateb yn gadarnhaol i derfynau amser tynn. Fodd bynnag, nid yw oedi dadleuon fesul tipyn a gohirio terfynau amser adroddiadau o reidrwydd yn helpu nac yn galluogi fy Mhwyllgor (nag unrhyw un o Bwyllgorau eraill y Senedd, mae'n debyg) i gynllunio a chyflawni ein swyddogaeth graffu yn effeithiol, ac yn aml mae'n arwain at gollu cyfleoedd.

Rydym yn gwerthfawrogi bod amserlen fusnes Senedd y Deyrnas Unedig y tu hwnt i reolaeth Llywodraeth Cymru, ac efallai bod Llywodraeth Cymru ei hun yn gorfod addasu ei rhaglen waith a'i thasgau allweddol mewn perthynas â'r Bil hwn. Rydym wedi dweud droeon bod diffyg rheolaeth dros y broses deddfwriaethol yn un o ddiffygion difrifol y sefyllfa sydd ohoni lle mae senedd wahanol yn deddfu dros Gymru ar faterion sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd.

Deallwn nad yw'r gwelliannau i'r Bil yr ymdrinnir â hwy ym Memorandwm Rhif 4 yn newid argymhelliad Llywodraeth Cymru ynghylch a ddylai'r Senedd roi ei chydysniad ar gyfer y Bil. Nodwn mai safbwynt Llywodraeth Cymru yw bod "y Bil yn parhau i gyflwyno'r un pryderon cyfreithiol, cyfansoddiadol, polisi ac ymarferol."

O ystyried nad yw'r Bil wedi cwblhau'r Cyfnod Adrodd yn Nhŷ'r Arglwyddi eto, rydym yn ymwybodol y gellid ei ddiwygio ymhellach, ac y gallai fod angen i Lywodraeth Cymru gyflwyno memoranda cydsyniad deddfwriaethol atodol ychwanegol yn sgil unrhyw ddiwygiadau o'r fath.

Byddwch yn ymwybodol inni [ysgrifennu](#) at y Cwnsler Cyffredinol ar 8 Mawrth 2023 i fynegi ein pryderon y dylai Llywodraeth Cymru, pan fo Biliau sy'n destun memoranda cydsyniad deddfwriaethol yn agosáu at ddiwedd y broses graffu yn Senedd y DU, wneud rhagor i sicrhau bod y Senedd yn cael gwybodaeth hollbwysig mewn modd mwy amserol.

Pe bai Llywodraeth Cymru yn cael gwybod y bwriedir cyflwyno gwelliannau perthnasol yn Senedd y DU at ddibenion trafodion y Cyfnod Adrodd yn Nhŷ'r Arglwyddi, byddem yn croesawu cael rhybudd cynnar o hynny, hyd yn oed pe bai'r rhybudd hwnnw'n dod cyn gosod unrhyw femoranda cydsyniad deddfwriaethol atodol angenrheidiol gerbron y Senedd. Gallai hynny fod yn ffordd o sicrhau ein bod yn cael amser i ystyried y datblygiadau a'r diwygiadau i'r Bil sy'n newid yn gyflym, ac i gynllunio sut y gallwn gyflwyno adroddiad i'r Senedd.

Rwyf yn anfon copi o'r llythyr hwn at y Cwnsler Cyffredinol a'r Llywydd.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies
Cadeirydd

Ein cyf/Our ref MA/JH-/0928/23

Elin Jones AS
Llywydd - Senedd Cymru
Llywydd@senedd.cymru

23 Mawrth 2022

Annwyl Elin,

Cyflwynodd yr Ysgrifennydd Cartref, Suella Braverman AS, y Bil Mudo Anghyfreithlon (y Bil) yn Nhŷ'r Cyffredin ar 7 Mawrth.

O'n dadansoddiad cychwynnol, mae'r Bil yn ymdrin â meysydd o gymhwysedd datganoledig. Mewn llythyr ataf ar y 7 Mawrth, dywedodd y Gweinidog dros Fewnfudo, Robert Jenrick AS, fod Llywodraeth y Deyrnas Unedig o'r farn bod holl gynnwys y Bil yn ymwneud â materion a ddargedwir. Felly, nid yw Llywodraeth y Deyrnas Unedig yn gofyn am gydsyniad y Senedd i'r Bil.

O ystyried y diffyg trafodaeth ystyrion gan Lywodraeth y Deyrnas Unedig cyn cyflwyno'r Bil, a chymhlethdod y materion a godwyd yn y Bil, nid yw eto wedi bod yn bosibl rhoi ystyriaeth briodol i ganlyniadau'r hyn sy'n cael ei gynnig o safbwynt datganoli.

Mae gen i bryderon mawr bod gan y Bil y potensial i dorri rhwymedigaethau rhyngwladol ac mae angen dadansoddi pellach i gadarnhau ein safbwynt. Nid yw Llywodraeth y Deyrnas Unedig wedi gallu datgan bod y Bil yn cydymffurfio â'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, ac mae Asiantaeth Ffoaduriaid y Cenhedloedd Unedig yn honni bod y Bil yn torri Confensiwn Ffoaduriaid 1951.

Rwy'n disgwyl gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol gerbron y Senedd cyn gynted cyn gynted ag y cawn ddarlun clir o ganlyniadau'r ddeddfwriaeth arfaethedig o safbwynt datganoli. Fodd bynnag, mae hyn y tu hwnt i'r dyddiad cau arferol o bythefnos sydd yn Rheol Sefydlog 29. Rydym yn disgwyl gallu darparu Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn fuan cyn toriad Pasg Senedd Cymru. Rydym yn rhagweld y bydd y Mesur yn mynd ymlaen i Dŷ'r Arglwyddi tua'r un pryd â'r wythnos gyntaf ar ôl i Senedd Cymru ddychwelyd.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Jane.Hutt@llyw.cymru
Correspondence.Jane.Hutt@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Prif Weinidog, y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru a'r Trefnydd, Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol a Chadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Jane Hutt". The signature is written in a cursive style with a horizontal line above the first few letters of "Jane".

Jane Hutt AS/MS

Y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol
Minister for Social Justice

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Huw Irranca-Davies MS
Chair
Legislation, Justice and Constitution Committee
Senedd Cymru
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1SN

14 March 2023

MoJ ref: ADR103208

Dear Mr. Irranca-Davies,

EVIDENCE TO THE LEGISLATION, JUSTICE AND CONSTITUTION COMMITTEE

Thank you for your letter of 16 December following my evidence session before your Committee. Please accept my apologies for the delay in replying.

We are keen to take forward some of the Thomas Commission recommendations which have the potential to improve justice outcomes in Wales, provided they do not require a change to the devolution settlement. Last year, the Welsh Government identified 14 recommendations that they considered would meet this objective. As I said during my evidence session, we have been working with the Welsh Government and have agreed to deliver five of those recommendations:

- *Recommendation 20: Digital court services and other dispute resolution services that are being developed and introduced must be fully accessible.*
- *Recommendation 54: Digital services that are being introduced must be accessible, free help must be available, and all must be available in Welsh at the same time as the English version*

The MoJ and its agencies are already making progress on the recommendations concerning digital court services and will continue to address any gaps in digital service provision.

HM Courts and Tribunals Service's technology strategy covers England and Wales as standard, so Welsh court users will have access to the same digital services as English court users. HMCTS's digital court services are being built around user needs to ensure that they are fully accessible, including support for users that need help to access HMCTS' services online.

In terms of digital Welsh language provision, the MoJ Welsh Language Scheme commits the MoJ to working with the Government Digital Service to ensure that MoJ information and material relating to the most-used aspects of its business and services are available both in Welsh and English.

HM Prison and Probation Service follows the MoJ Welsh Language Scheme. The HMCTS Welsh Language Scheme also commits to making sure all online services will be available in Welsh at the same time as the English service. Staff in HMCTS's Welsh Language Unit are trained to provide a Welsh language service.

Building on the above, we are currently identifying whether there are any other areas in which we need to ensure that there is equal accessibility.

- *Recommendation 26: The Administrative Court should have the power to stay court proceedings whilst the Public Services Ombudsman for Wales investigates a complaint. The Ombudsman should have the power to refer a point of law to the Court.*

The MoJ supports this proposal, which will need to be given effect by way of a change to the Civil Procedure Rules. As the recommendation relates to the staying of proceedings in relation to investigations by the Public Services Ombudsman for Wales, the appropriate mechanism would be for the Welsh Government to submit a rule change application to the Civil Procedure Rule Committee, with the support of the MoJ.

- *Recommendation 57: All coroner services should be available in the Welsh language.*

Whilst responsibility for coroner law and policy in England and Wales rests with the MoJ, coroner services are funded and administered by local authorities. We will work with Welsh Government colleagues to establish how this recommendation can be implemented, but given that roll-out will be undertaken by local authorities, the Welsh Government will need to lead on this recommendation.

- *Recommendation 50: Wales specific data should be collected and published to enable data disaggregation.*

It is important that decisions about the justice system are underpinned by data which is as accurate and detailed as possible. A significant volume of Wales-specific justice data is already collected and disaggregated. We already publish most statistics with a Welsh categorisation and are not aware of any areas in which further disaggregation is required to improve outcomes. However, the Welsh Government has recently submitted a list of areas in which Welsh-specific data is not published and we are considering these to see whether they may aid policy development or operational delivery.

In addition to the five recommendations above, we have continued thinking about the remaining nine recommendations identified as part of this process. The recommendations will have a range of downstream impacts on the justice system and it is right that we consider those impacts properly, including how they would be implemented if they were to be taken forward. As I said during the evidence session in December, there will be some recommendations which we do not consider appropriate to take forward. In particular at this stage I can confirm that the UK Government remains opposed to the raising of the age of criminal responsibility and therefore will not be taking forward this recommendation.

As you are aware, I visited the Cardiff Civil and Family Justice Centre after my evidence session. It was helpful to see the building first-hand and get the views of those working there. I have asked my officials to investigate a number of funding options to improve the experience of those who use and work in the building. I have also discussed the issue with the Counsel General and we have agreed to investigate the possibility of utilising publicly owned estate, such as Welsh Government offices, or other UK Government premises.

Yus Simmer
Christopher Bellamy

LORD BELLAMY KC

To the Chair of the Legislation, Justice, and Constitution Committee.

Race Council Cymru's response to Lord Bellamy's response to the findings of engagement work on access to justice Huw's Committee had commissioned earlier this year.

As valued partners, we would like to provide our views on the responses provided, along with some key issues which we believe should be brought to Lord Bellamy's attention. We hope that this evidence will be useful in your letter setting out the views you have collected.

The justice system is vital for ensuring a safe environment for everyone and for the resolving of disputes in an orderly way. Where the public, or a section of it, lacks confidence in the system, this may lead to a reduction in the reporting of crime or the provision of assistance to the police and courts, and may militate against the orderly resolution of disputes. There is a perception amongst some communities that the criminal justice system is not fair and just. There is evidence that some of the concerns underlying those perceptions may be well-founded. Further, the experience of racism or disadvantage in one sector of society will have an impact on perceptions about the administration of justice as a whole. An appearance before a court cannot be isolated from other social experiences. There is, then, a particular need for judges to demonstrate fairness in the carrying out of their responsibilities if confidence in the justice system is to be maintained and promoted amongst all ethnic groups. This requires an awareness of the way in which our own actions might affect perceptions of, and confidence in, parts of the justice system. Knowledge and information about what happens outside court can help judges to ensure that what happens inside is fair and seen to be fair.

References:

- <https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/JCO/Documents/judicial-college/ETBB Ethnicity finalised .pdf>
- <https://commonslibrary.parliament.uk/ethnicity-and-the-criminal-justice-system-what-does-recent-data-say/>

1. Attracting and Retaining Talent

RCC Comments: The business of law remains a significant contributor to the overall UK economy. TheCityUK's 2017 report found that Legal services employ around 311,000 people, two-thirds of whom are located outside of London. Major centres of legal services employment included Manchester (with 12,000 in employment), Birmingham and Leeds (8,000 each), and Bristol (7,000). These jobs are highly skilled with clusters of expertise which attract investment and drive growth. **Focusing just on overall representation in the profession can be misleading, and a more nuanced perspective is needed looking at the experiences of different ethnic groups, across different parts of the profession. Not all groups are faring equally well.**

For example,

- There are specific barriers to entry to the profession for some Black, Asian and minority ethnic groups including a lack of role models and connections in the profession.
- The culture of law firms, particularly larger city firms, is not felt to be inclusive.
- Black, Asian and ethnic minority solicitors report lower levels of workplace wellbeing compared to White solicitors. The feeling of having no voice has led many to struggle with their mental health, paying for counselling or taking a break from the profession.
- Retention rates for Black, Asian and ethnic minority solicitors are lower in larger City firms than for their White peers, with many leaving to join smaller firms, or parts of the legal sector that are seen as being more inclusive, such as in-house legal departments.
- Black, Asian and minority ethnic solicitors see slower career development up to and including partner status, again impacting on retention rates, and there is a significant ethnicity pay gap.
- Representation at partner level is poor, particularly in the larger City firms. This has not improved significantly over the years, despite improvements in representation at junior levels.

The SRA's report '*Mapping advantages and disadvantages: Diversity in the legal profession in England and Wales*' found that although the legal profession has become more broadly representative of the population over the last twenty years, with more women and minority ethnic groups entering it, **the profession remains heavily stratified by class, gender and ethnicity**. It also found that women are less likely to work in senior roles in large city law firms and other high-income areas of the profession and minority ethnic women face a double disadvantage.

The main trends highlighted within the SRA's report are:

- Across all ethnic groups, men are more likely to become a partner compared to their female counterparts.
- The share of Black Asian Minority Ethnic males becoming a partner, especially those of Asian origin, has increased significantly.
- The share of white males becoming a partner has decreased.
- There is an increasing share of solicitors leaving private practice to work in-house. This tendency is more pronounced amongst women and white women.

However, it is our view that these actions do not go far enough. Race discrimination cannot be successfully eliminated through piecemeal and disjointed efforts, focusing on a few specific themes, rather than the big picture. The Equality Human rights [report on race](#) revealed a worrying picture of a post-Brexit rise in hate crime and long-term systemic unfairness and race inequality. For example, it found that:

- race discrimination cases dropped by 61% since the introduction of fees in employment tribunals.
- Black workers with degrees are paid 23.1% less on average than White workers with degrees.
- ethnic minorities are still hugely underrepresented in positions of power.

- Black African women had a mortality rate four times higher than White women in the UK.
- in school, Black Caribbean and Mixed White/Black Caribbean children have rates of permanent exclusion about three times that of the pupil population as a whole.

In other words, ethnic minorities continue to face stubborn obstacles in all areas of life – in accessing justice, in employment, education and health.

References:

- <https://www.equalityhumanrights.com/en/our-work/blogs/race-inequalities-criminal-justice-system>
- <https://www.boltburdonkemp.co.uk/our-insights/campaigns/inequality-in-britains-legal-aid-funding-system/>
- [report on race](#)

2. Impact of the Legal Aid, Sentencing, and Punishment of Offenders Act 2012 Access to justice is a fundamental right.

RCC's Comments: Access to justice in England and Wales continues to be severely hampered by budget cuts and political decisions made over a decade ago, according to a new report by the Bar Council released on 16 November 2022 - '[Access denied: The state of the justice system in England and Wales in 2022](#)'. The report reveals the current state of the courts, legal aid and law reform twelve years on from the court closures of the 'court estates reform programme' and ten years on from the Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act (LASPO) 2012, which significantly restricted access to civil legal aid.

The report combines data from the Bar Council's Access to Justice dashboard with powerful testimony from barristers and other practitioners working in crime, civil, and family law who took part in a Justice Week workshop earlier this year.

The report paints a worrying picture of the current state of access to justice in England and Wales. Key findings include:

- Cuts to legal aid funding having a catastrophic impact on the ability of people to access justice.
- A mixed experience of remote justice that requires further investigation.
- Crumbling court buildings that are not fit-for-purpose, including leaks, infestations, and a lack of basic facilities.
- An increase in litigants in person, due to reductions in the availability of civil legal aid, resulting in cases taking longer and costing more – the opposite of what LASPO set out to do.

- Barristers diversifying away from legal aid work due to workload pressures and poor remuneration, further reducing the capacity of the system.
- Worrying political attacks on the rule of law and anti-lawyer rhetoric that undermines confidence in the justice system and contributes to burnout and stress.

To counter these issues, we are calling for adequate funding across the justice system and a greater focus on early intervention and diverting people away from the system.

The report also included direct quotes from those who took part in the Justice Week workshop, providing important insight into the daily experiences of those working in the justice system:

On access to courts: “We have to remember that the people we represent do not have money by and large. The cost of travelling to court added an extra burden and the court does not keep any data on why people don’t turn up to the hearing. Anecdotally, people don’t show up as they can’t afford it.”

On funding cuts: All parties in this unusual, complex, bizarre situation are scared, anxious, angry. The judges are having to manage this. There is increased pressure on the Bar. We are doing more pro bono work, keeping the system afloat by assisting.”

On access to legal aid: “Prices rise, the cost of living is up, legal advice costs a lot. The threshold [for eligibility for legal aid] is quite high. Universal Credit is so low, people are expected to make it work on very little. There is a huge national crisis about the working poor.”

The consequences of cuts are not only a failing system, but one that ultimately costs more – both in terms of money and in human terms. The Government must commit to long-term planning and resourcing of the system to provide people with the legal redress to which they are entitled.

Regarding the capacity of providers, the Legal Aid Agency monitors capacity in the legal aid market and the provision of services, taking action when gaps appear. **Question to Lord Bellamy:** “How is this monitored and what measures are being put in place to ensure consistency across the board”?

Wherever someone is in England or Wales, legal advice remains available through the civil legal advice telephone service, subject to eligibility criteria – Is this criteria different in England and Wales?

Reference:

- [Access denied: The state of the justice system in England and Wales in 2022](#)

3. Courts and Tribunals

RCC’s Comments: The UK Government has taken important steps to improve victim support and access to legal aid, including the Victims’ Code coming into force. However, issues remain around the impact of the Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act (LASPO) 2012 on access to justice in England and Wales. **There is evidence of barriers for disabled people to access the**

justice system, and court modernisation – including the rapid roll-out of remote hearings – might negatively affect participation for certain groups. The coronavirus (COVID-19) pandemic has placed the court system and legal advice sector under significant additional strain, including by exacerbating existing case backlogs, though action has been set out to support recovery.

- Despite changes to improve access to legal aid, issues remain around the impact of LASPO, particularly for those with certain protected characteristics. Issues include the removal or reduced availability of civil legal aid, inaccessibility of the exceptional case funding scheme, the financial eligibility thresholds for legal aid, and unnecessary barriers to justice in discrimination claims.
- **A 2019 report by the Commission on Justice in Wales concluded that proper access to justice is not available in Wales due to legal aid cuts under LASPO.**
- The UK Government plans to increase selected court fees in line with inflation, though many respondents to a consultation on these plans noted that increases could negatively impact access to justice.
- There is evidence that the needs of disabled defendants with certain impairments are not being met in the criminal justice system. There are concerns in England and Wales that aspects of the court reform programme, particularly the move to remote hearings and online processes, could make it difficult for certain disabled defendants to take part in justice processes and also put older people at a disadvantage.
- There are risks that court closures under the reform programme might particularly disadvantage disabled people, women with the protected characteristic of pregnancy and maternity, and carers.
- The use of video and telephone hearings to support the court system expanded during the COVID-19 pandemic before their impact had been fully evaluated or any unintended negative effects mitigated.
- Advice organisations and the legal aid sector face financial challenges, while demand for free advice has increased during the COVID-19 pandemic.
- Provisions in the Judicial Review and Courts Bill could be used to restrict access to, and remedies from, successful judicial reviews, undermining access to justice.

Reference:

- <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2012/10/contents>

The state's reluctance to address the social rights gap has meant that shifting sands beneath the surface are re-orientating constituent parts of the UK towards a substantive rights based model of the rule of law, whilst the national political discourse is focussed on regression and diminution of existing

protection. This includes retreating from European Convention on Human Rights (ECHR) under the Human Rights Act (HRA) 1998¹⁵, subject to consultation at the time of writing¹⁶, and the judicial enforcement of human rights post-IRAL review.

The devolved trajectories may ultimately compel the UK to address this normative gap or, alternatively, lead to greater state fragmentation in a fragile unitary state. The dominant narrative of rejecting social rights as legal rights is subject to challenge at both the devolved level and emerging discourses from civil society and oppositional parties at the national level. Providing an opportunity to ensure evidence-led research informs potential reform to address this accountability gap.

It is important to consider those who experience violations of social rights. These are those who are mostly likely to be excluded from hegemonic structures of power. They face intersectional structural discriminations and barriers on the basis of immigration status, disability, gender, age, ethnicity and socio-economic disadvantage among others. They may be at risk of homelessness, face significant debt, experience in-work poverty, or be fleeing domestic abuse.

Clustered injustice recognises that people in such positions often experience multiple synchronous clusters of legal problems for which the traditional 'single issue' lawyering approach is ill-equipped. Their situation is therefore compounded by the fact that social rights violations are often systemic in nature, but the legal system is individualised and siloed into distinct 'legal problems'.

UK justice system faces in resolving social rights violations:

- the hostile immigration environment,
- the crippling impact of austerity and the increase in inequality and poverty and the decimation of legal aid under the Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act 2012 ('LASPO').
- the Grenfell housing tragedy,
- the removal of free school meals for children during Covid,
- the proliferation of food banks,
- the removal of the £20 Universal Credit (UC) uplift²⁵,
- the imposition of the benefit cap in housing and social welfare provision,
- the two-child social security limit,
- the debt crisis for those below the poverty line,
- the section 21 housing eviction process,
- the risk to life by way of destitution,

References:

- The Independent Human Rights Act Review Report, available at <https://www.gov.uk/guidance/independent-human-rights-act-review#the-panels-report>.

- Human Rights Act Reform: A Modern Bill of Rights (Responses due by 8 March 2022), available at <https://www.gov.uk/government/consultations/human-rights-act-reform-a-modern-bill-of-rights>
- Independent Review of Administrative Law Report available at https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/970797/IRAL-report.pdf

4. Technology

RCC Comments: The move to online advice services during the COVID-19 pandemic potentially disadvantages groups that are digitally excluded. We are aware that there has been a monumental effort by all working in courts and tribunals to maintain a functioning system despite the COVID-19 pandemic. Hearings rapidly moved online, new temporary court rooms were opened, and buildings were adapted to facilitate social distancing. **But recognition of these significant efforts should not obscure the scale of the challenges now facing our courts and tribunals. The sudden shift to remote hearings has stretched limited court resources and risks excluding court users. The backlog of cases, which predated the pandemic, has reached record levels.** The impact of virtual hearings across the justice system remains fundamentally unclear in a number of respects, as insufficient data is being collected and analysed by Her Majesty's Courts and Tribunals Service (HMCTS).

Some of the new technology introduced to the courts service in recent months has not been fully embraced by court users. Use of the Cloud Video Platform, a new IT platform developed for use in the criminal courts, has started to decline since its introduction, and police have recently withdrawn support for video remand hearings on the Platform. This represents a missed opportunity to use technology to ease pressures on the court system. We recommend that the Government sets out what lessons it has learned from the uneven adoption of new technologies during the pandemic and how it plans to support public bodies in making full and effective use of digitised court services.

The sudden shift to remote hearings has stretched limited court resources, created new barriers to communication between lawyers and their clients, and risks excluding court users. Limited IT access, home distractions, and the more tiring nature of remote hearings all threaten to undermine effective participation. To ensure access to justice is sustained during virtual hearings, we recommend that the Government ensures clear guidance on their use is made available to all court users, judges and court staff. This will aid preparation, enhance public perceptions of fairness and help to secure procedural justice. The interruption to the normal operation of the courts has had a detrimental impact on the publicly funded and legally aided sectors of the legal profession. The reduction in legal aid funding over the preceding decade has exacerbated barriers for accessing legal representation. We recommend that the Government increases the legal aid budget to meet the new challenges for access to justice that have arisen during the pandemic.

Reference:

- <https://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/parliamentary-briefing-wec-response-evidence-on-coronavirus-impact-on-people-with-protected-characteristics-1-may-2020.docx>

5. Accessibility of Welsh Law

RCC's comments: There is a need for the growing body of Welsh law to be easily accessible to people living, working, and doing business in Wales, as well as to lawyers, other advisers and the judiciary. There may be challenges connected with providing academic and professional training in Welsh law to law students, practitioners, and judges. These issues form part of a broader set of jurisdictional issues connected with the possible emergence of a distinct and growing body of Welsh law and the possible formation of a distinct Welsh legal jurisdiction. **These must be addressed in a coherent and pragmatic way to help clarify for users the law applying in cases proceeding through courts and tribunals in Wales and England. The report considers, in the context of these changes and wider reforms of the justice system and the Welsh language, how a Welsh approach to justice could be developed.**

We fully endorse the 7 *recommendations* put forward by the Commission on Justice in Wales and urge the Government to consider them:

- Recommendation 1 – The Welsh Government should consider how it can take a greater role in ensuring the effective and comprehensive promotion of the law affecting Wales, including access to the law of Wales.
- Recommendation 2 – The Welsh Government should seek consequential funding from the UK Government to support the publication, promotion, and accessibility of Welsh laws.
- Recommendation 3 – The Welsh Government should further engage with the administrators of the legislation.gov.uk website to further develop the Cyfraith Cymru/Law Wales website.
- Recommendation 4 – The Welsh Government should seek consequential funding from the UK Government to support the publication, promotion and accessibility of legal texts and materials that address the law in Wales.
- Recommendation 5 – The Welsh Government should undertake research on how codification has operated in practice in common law jurisdictions, including countries such as Canada, New Zealand, and Australia.

- Recommendation 6 – The Welsh Government should engage with law schools and training bodies to support the development of Welsh law in education and training programmes for law students, practitioners, and the judiciary.
- Recommendation 7 – The Welsh Government should be proactive in developing a jurisdictional solution to the accommodation of Welsh law and the distinct needs of Wales, without creating barriers for the operation of justice or the ability of practitioners to continue to work across England and Wales.

RCC believes that our justice system could be so much better. Our successful partnerships happen in the broader context of a disjointed system, where services which should be tied together are instead split across devolved and non-devolved bodies. The effectiveness of these partnership arrangements and their ability to improve are therefore fundamentally limited — which impacts on our collective ability to deliver the best possible outcomes for people in Wales.

In the words of the former Lord Chief Justice of England and Wales, Lord Thomas of Cwmgiedd, “*the people of Wales are being let down by the justice system in its present state*”. These words are contained in the report of the independent Commission on Justice in Wales, which he chaired, following the largest ever examination of the state of the justice system in Wales, based on written evidence from more than 200 individuals, institutions, and organisations, and over 150 oral evidence sessions across the whole spectrum of the justice system.

The commission’s conclusions were clear. ***If the justice system is to be truly reformed, policies and decisions about justice need to be determined and delivered in Wales, so that they align with the distinct and developing social, health, social justice and education policy and services in Wales and the growing body of Welsh law.*** - Lord Thomas of Cwmgiedd

Justice policy should be developed, and funding allocated to serve the needs of, and provide greater benefits for, the people of Wales.

However, only through joining up the justice system with the rest of government can we truly find effective ways of reducing crime — or indeed reducing the numbers of family breakdowns, or all the other causes of the immense pressures on our justice system. **It is important that our vision for the future of justice in Wales is co-produced with experts and those with lived experiences of contact with the justice system; particularly those often least heard.**

6. Hybrid

RCC’s Comments: Research indicates that workers perceive both benefits and disadvantages to flexible working. Benefits of remote and hybrid working for staff can include increased wellbeing, self-reported productivity and work satisfaction, reduced work-life conflict, new ways to collaborate and more inclusive ways of working using technology. Challenges can include increased work intensity,

longer working hours, distractions, health issues, decreased social interactions, less promotion and learning opportunities and an inability to disconnect from work.

Available research suggests that:

- remote and hybrid working can have both positive and negative impacts on workers' health and wellbeing. ONS data show that in February 2022, almost half of those who worked from home in some capacity reported that it improved well-being (47%). Positive and negative health impacts vary by socio-demographic characteristics as well as individual factors, such as an employee's work satisfaction and personal circumstances. During the pandemic, enforced home working has been among the most common causes of workplace stress; however, it is difficult to attribute findings on health and wellbeing from data collected during the pandemic to remote and hybrid working, because of the wider impact of the pandemic on people's mental health and wellbeing.
- remote and hybrid working can have both positive and negative impacts on work-life balance. ONS data show that in February 2022 more than three-quarters (78%) of those who worked from home in some capacity said that being able to work from home gave them an improved work-life balance. **However, remote and hybrid working can lead to blurring of work-life boundaries and a feeling of pressure to always be available online, as well as an increase in unpaid overtime work hours. Use of information and communication technologies to engage in work-related tasks outside of work time can make it difficult for workers to 'switch off'.**
- in self-reported surveys, around two-thirds or more of employees working at home say they got as much or more done as pre-pandemic in the workplace. There is variation in worker self-reported productivity, with younger workers reporting feeling less productive and disabled workers reporting feeling more productive; and
- before the COVID-19 pandemic, people who worked mainly remotely were less likely to be promoted and to have access to training opportunities. There are limited data to suggest whether this trend has continued throughout the pandemic, and it may change if a larger proportion of people work at home more frequently. **Research from before and during the lockdowns indicates that there is 'flexibility stigma' – a biased attitude – towards remote workers, though there are some indications that the COVID-19 lockdowns have reduced this stigma.**

7. Wider impacts

RCC's Comments: Experts suggest that **supporting remote and hybrid working in the longer term will require supporting more inclusive approaches to remote working, more training and support to workers on cybersecurity and increasing access to digital technologies and infrastructure as well as improving digital skills.** Other potential wider impacts, but with less available evidence, include those on energy and the environment. Increased remote and hybrid

working could improve air quality, reduce plastic pollution and reduce greenhouse gas emissions. However, it could also increase energy consumption and electronic waste.

In conclusion, there remains an over-representation of ethnic minorities within the Criminal Justice System, and disparities in aspects of their treatment, which Government is determined to challenge and change. The Lammy Review offered a concerning picture of our Criminal Justice System and provided deep and valuable insight into one area of life experienced by Black, Asian and Minority Ethnic people. The data picture is summarised in the Race and the Criminal Justice System statistics report which was published in November 2019. **The systemic nature of disproportionality means that progress in tackling it is incremental and positive outcomes will take time to be reflected in official statistics. While progress in some areas will take time, it is nonetheless clear that the case to address disparities remains compelling.**

As various stakeholders have pointed out during the progression of this work, mistrust among Black, Asian, and Minority Ethnic communities often stems from the evidence and/or experience of unequal treatment in the CJS. **Trust should therefore be (re)built as outcomes improve, with the entire programme of work to tackle race disparity trained on this objective.** However, given the systemic nature of the reforms and the need to unpick historical relationships with the CJS, it may take some time for improved outcomes to have the desired impact on trust.

In addition, there is evidence that Black, Asian, and Minority Ethnic and foreign national women can have distinctly different experiences or outcomes at some stages of the Criminal Justice System in comparison to other offenders, and that these may differ between faiths and cultures. The Government has committed to consider the needs of Black, Asian and Minority Ethnic women in the CJS in both their response to the Lammy Review and in the Female Offenders Strategy. We understand that work is being taken forward jointly by these policy areas, under the governance of the Race and Ethnicity Board and the Female Offender Programme Board respectively. **Question: Would Lord Bellamy be able to comment on this?**

Yours sincerely,

Nkechi Allen Dawson, Lead Policy Officer, Race Council Cymru

Sources:

- https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/881317/tackling-racial-disparity-cjs-2020.pdf
- <https://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/parliamentary-briefing-wec-response-evidence-on-coronavirus-impact-on-people-with-protected-characteristics-1-may-2020.docx>

- [https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/JCO/Documents/judicial-college/ETBB Ethnicity finalised .pdf](https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/JCO/Documents/judicial-college/ETBB_Ethnicity_finalised_.pdf)
- <https://commonslibrary.parliament.uk/ethnicity-and-the-criminal-justice-system-what-does-recent-data-say/>
- <https://www.equalityhumanrights.com/en/our-work/blogs/race-inequalities-criminal>

Diolch am ofyn i mi ymateb i dystiolaeth yr Arglwydd Bellamy, yr Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol dros Gyfiawnder, i Bwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad Senedd Cymru.

Mae'n werthfawr fod yr Arglwydd Bellamy wedi dod i roi dystiolaeth, er mwyn cychwyn deialog gyhoeddus fawr ei hangen rhwng Caerdydd a Llundain ar fater cyfiawnder. Mae'n werthfawr hefyd nodi tôn sydd ar y cyfan yn parchu ac yn cydnabod yr angen am gydweithio rhwng y ddwy lywodraeth a bod ystyriaethau penodol yn Nghymru sy'n gofyn am driniaeth benodol gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder.

Serch hynny, nid yw ei ymateb i broblem yr 'ymyl ysgythrog' yn taro deuddeg. Nid oes modd cymharu anawsterau gweithio ar draws (1) ar y naill law y ffin rhwng adrannau gweithredol Llywodraeth ganolog a rhai Llywodraeth ddatganoledig, ac (2) ar y llall y ffin rhwng gwahanol adrannau gweithredol Llywodraeth ganolog yn unig. Yn y pen draw, mae adrannau Llywodraeth ganolog oll yn atebol i'r un awdurdod ac o dan ei reolaeth weithredol yn y pen draw – sef y Prif Weinidog a'r Cabinet yn Llundain - ac mae ganddynt yr un grym a'r un *locus standi* â'i gilydd. Mae hynny'n galluogi cydlynu polisi a gweithredu ac hefyd sicrhau bod unrhyw anghydfodau yn medru cael eu datrys yn ddi-ffwdan. Ar y llaw arall, mae adrannau datganoledig yn atebol i Brif Weinidog Cymru a'r Cabinet yng Nghymru ac o dan eu rheolaeth weithredol yn y pen draw. Nid oes ganddynt unrhyw rym yn ganolog ac eithrio i geisio dylanwadu a dwyn perswâd. Y diffyg cymesuredd hwn o ran grym yw un o brif ffynonellau'r anawsterau ymarferol y mae'r ymyl ysgythrog yn eu creu. Ar ben hynny wrth gwrs, y y pen draw mae atebolrwydd democrataidd Llywodraeth Llundain i Senedd y Deyrnas Gyfunol tra bo atebolrwydd Llywodraeth Caerdydd i Senedd Cymru.

Mae'r datganiad canlynol gan yr is-ysgrifennydd gwladol am un o argymhellion Comisiwn Thomas efallai yn dangos anhawster yr anghymesuredd grym:

There is one [recommendation] that I think is unlikely to proceed, which is a proposal to change the age of criminal responsibility for a child, where the Government's view is that we should have one age across England and Wales. (para 52 y trawsgrifiad)

Gwnaeth Adroddiad Comisiwn Thomas ei argymhelliad (para 4.195) yn nghyd-destun trafodaeth resymedig ar sail dystiolaeth o sut yr oedd polisi a gweithredu Cymreig yn pwysleisio'r angen i fabwysiadu dull ataliol o ddelio â throsedd gan bobl ifanc. Pe bai cyfiawnder wedi ei ddatganoli i Gymru, yna byddai modd i Senedd Cymru newid oedran cyfrifoldeb troseddol, ac hefyd gyflwyno dulliau amgen o ddelio gyda phobl ifanc fel sydd yn yr Alban. Nid oedd ymgais gan yr is-ysgrifennydd gwladol i gynnig rhesymau yn erbyn newid o'r fath (boed yng Nghymru neu yng Nghymru a Lloegr) na chwaith ymgais i ddelio gyda'r argymhelliad yng nghyd-destun polisi ehangach Llywodraeth Cymru. Yn hytrach, yr hyn gafwyd oedd ymateb *ex cathedra* yr oedd ei sefyllfa o rym yn galluogi iddo ei wneud.

Emyr Lewis

Adran y Gyfraith a Throseddeg

Prifysgol Aberystwyth

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Russell George AS
Cadeirydd, y Pwyllgor Iechyd a Gofal cymdeithasol

Seneddlechyd@senedd.cymru

17 Mawrth 2023

Annwyl Russell

Diolch ichi am eich llythyr a'r cwestiynau a gyflwynwyd gan eich Pwyllgor yn ymwneud â Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru). Rwyf yn falch o ddarparu fy ymateb a atodir yn Atodiad A.

Yn eich llythyr, fe wnaethoch gynnig y cyfle hefyd i ddarparu tystiolaeth ysgrifenedig atodol mewn perthynas â'r Bil. O'r herwydd, rwyf wedi darparu gwybodaeth ychwanegol am gydweithio â'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol i gefnogi'r Pwyllgor gyda'r gwaith craffu ar y Bil.

Hyderaf fod yr ymatebion yn Atodiad A yn ateb eich cwestiynau. Er hynny, os oes unrhyw gwestiynau neu feysydd pellach y mae angen eglurhad yn eu cylch, mae fy swyddogion a minnau'n hapus i ddarparu gwybodaeth bellach yn ysgrifenedig, neu fel rhan o sesiwn briffio technegol.

Rwyf yn anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a Chadeirydd y Pwyllgor Cyllid er gwybodaeth.

Yn gywir

Eluned Morgan AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 68
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

ATODIAD A

BIL CAFFAEL Y GWASANAETH IECHYD (CYMRU) - YMATEB I GWESTIYNAU ODDI WRTH Y PWYLLGOR IECHYD A GOFAL CYMDEITHASOL, 9 MAWRTH 2023.

C1:

A fyddech cystal â darparu amserlen sy'n nodi cerrig milltir allweddol a'ch amcangyfrifon gorau ar hyn o bryd o'r amserlenni sy'n gysylltiedig â'r Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd, rheoliadau a digwyddiadau cysylltiedig eraill, gan gynnwys:

a. Eich dealltwriaeth o pryd mae Bil Caffael Llywodraeth y DU yn debygol o gael Cydsyniad Brenhinol a dod i rym; pryd y disgwylir i Lywodraeth y DU gyhoeddi canlyniadau ei hymgyngoriad ar Gyfundrefn Dethol Darparwyr (PSR); a phryd y disgwylir i Lywodraeth y DU osod rheoliadau drafft i roi effaith i'r PSR gerbron y Senedd.

Bil Caffael Llywodraeth y DU

Ar ôl iddo gael ei gyflwyno ym mis Mai 2022, mae Bil Caffael Llywodraeth y DU wedi cwblhau ei daith drwy Dŷ'r Arglwyddi ac mae bellach ar ei ffordd drwy Dŷ'r Cyffredin. Disgwylir iddo gael y Cydsyniad Brenhinol ar ddiwedd Gwanwyn 2023, ac ar ôl hynny, caiff is-ddeddfwriaeth ei gwneud i roi effaith i rai elfennau o'r Bil a'r gyfundrefn ehangach. Mae hyn yn golygu bod y Bil yn debygol o fod ar waith ar ddechrau 2024.

Cyfundrefn Dethol Darparwyr yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol (DHSC)

Mae DHSC a GIG Lloegr yn gweithio i sefydlu'r Drefn Dethol Darparwyr a byddant yn rhoi diweddariad ar gyflawni maes o law, gan gynnwys cyhoeddi'r ymatebion i'r ymgynghoriad, y disgwylir iddynt gael eu cyhoeddi cyn i'r rheoliadau gael eu gosod. Rhagwelir y rheoliadau, gyda DHSC yn cynghori rhanddeiliaid nad oes disgwyl i'r Gyfundrefn Dethol Darparwyr gael ei defnyddio cyn Gorffennaf 2023 - gweler gwybodaeth ar y ddolen [yma](#).

b. Pryd ydych yn rhagweld y bydd yr ymgynghoriad 12 wythnos yr ydych wedi ymrwymo iddo yn digwydd.

Ar hyn o bryd, y disgwyliad yw y cynhelir yr ymgynghoriad cyn gynted ag y bydd yn ymarferol, yn dilyn y Cydsyniad Brenhinol, yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth y Senedd. Byddai hynny'n golygu bod y cyfnod ymgynghori yn debygol o ddechrau yn yr Hydref. Er hynny, mae'r amseru hwn yn seiliedig ar weld y Rheoliadau terfynol a'r canllawiau ar y Gyfundrefn Dethol Darparwyr gan y DHSC yn ystod yr ychydig fisoedd nesaf, er mwyn ein galluogi i ddatblygu egwyddorion gweithredol ar gyfer Cymru, yr ydym yn bwriadu ymgynghori arnynt.

c. Pryd ydych yn rhagweld gosod rheoliadau drafft a chyhoeddi canllawiau statudol o dan y Bil, a phryd ydych yn rhagweld y byddant yn dod i rym

Ar wahân i'r rhagdybiaethau y bydd hynt lwyddiannus Bil Caffael Llywodraeth y DU a Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru) yn llwyddiannus, a derbyn manylion y Gyfundrefn Dethol Darparwyr gan DHSC, rydym yn rhag-weld ymgynghori ar egwyddorion gweithredu trefn gaffael newydd ar gyfer y gwasanaeth iechyd i Gymru fel y nodir uchod yn C1(b). Rydym yn rhag-weld gosod rheoliadau ar ddechrau yn 2024 a byddant yn dod i rym yn y Gwanwyn 2024.

Nod y llinell amser arfaethedig hon yw cyd-fynd cyn belled â phosibl â newidiadau diwygio caffael ehangach o ganlyniad i Fil Caffael Llywodraeth y DU i leihau'r effaith weithredol ar gyfer yr 'awdurdodau perthnasol' a fydd yn rhoi'r cyfundrefnau caffael newydd ar waith.

C2:

Crynodeb bras o'r dull yr ydych yn rhagweld y byddwch yn ei ddefnyddio yn eich ymgynghoriad 12 wythnos. Er enghraifft, a fydd yr ymgynghoriad yn canolbwyntio ar addasrwydd PSR Llywodraeth y DU i'w gymhwyso yng Nghymru, ar yr egwyddorion a allai fod yn sail i drefniadau newydd yng Nghymru, neu ar reoliadau drafft penodol neu ganllawiau statudol drafft.

Ein bwriad presennol yw cynnal ymgynghoriad cyhoeddus 12 wythnos ar egwyddorion gweithredol y gyfundrefn gaffael newydd, yn seiliedig ar sut bydd y Gyfundrefn Dethol Darparwyr yn gweithredu yn Lloegr ac a yw hwn yn ddull y dylem ei atgynhyrchu yng Nghymru i raddau mwy neu lai lle bo'n briodol.

Bydd canlyniad yr ymarfer ymgynghori yn llywio datblygu rheoliadau'r dyfodol a chanllawiau statudol (a gaiff eu datblygu mewn partneriaeth â GIG Cymru). O'r herwydd, nid ydym yn cynnig ymgynghori ar hyn o bryd ar fanylion rheoliadau Cymru a chanllawiau statudol.

C3:

Yn eich sesiwn gyda'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar 6 Mawrth, cwestiynodd Cadeirydd y pwyllgor, Huw Irranca-Davies AS, y rhyngweithio rhwng Deddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig 2020 a nwyddau sy'n gysylltiedig â gwasanaethau iechyd sy'n cael eu caffael yn dilyn rheoliadau a wnaed o dan bŵer 'creu' y Bil. Mewn ymateb, esboniodd un o'ch swyddogion mai safbwynt Llywodraeth Cymru yw pan fydd y Senedd yn deddfu mewn maes sydd heb ei gadw'n ôl, mae'n gwneud hynny'n rhydd o ofynion y Ddeddf. Fodd bynnag, mae'r amseru hwn yn seiliedig ar ôl gweld y Rheoliadau a'r canllawiau terfynol ar y Drefn Dewis Darparwyr gan y DHSC yn ystod yr ychydig fisoedd nesaf, er mwyn ein galluogi i ddatblygu egwyddorion gweithredol ar gyfer Cymru, y bwriadwn ymgynghori â hwy. A allwch chi ddarparu dadansoddiad pellach sy'n dangos sut a pham y mae Llywodraeth Cymru wedi dod i'r farn hon?

Safbwynt Llywodraeth Cymru yw nad yw Ddeddf Marchnad Fewnol y DU yn effeithio ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd - h.y. nid yw'n atal y Senedd rhag gwahardd neu reoleiddio gwerthu amrywiaeth o nwyddau yng Nghymru, er enghraifft, oni bai bod yr un eitemau hefyd yn destun gwaharddiadau neu reoleiddio cyfatebol ledled y DU, neu am fod Llywodraeth y DU wedi cytuno i waharddiad penodol ar fater. Byddai cyflawni hyn, o gofio statws Deddf Llywodraeth Cymru 2006 fel statud cyfansoddiadol, yn gofyn am ddiwygio rhannau helaeth o gymhwysedd presennol y Senedd. Nid yw Deddf Marchnad Fewnol y DU yn gwneud hyn. Mae gwneud fel arall – i ddiwygio cymhwysedd trwy ymhlygiad – yn groes i'r egwyddor o gyfreithlondeb. Dyma pam na fydd y Bil ac unrhyw reoliadau yn y dyfodol yn ymgysylltu â Deddf Marchnad Fewnol y DU.

Gwybodaeth atodol

Perthynas barhaus â'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar y Gyfundrefn Dethol Darparwyr

Hoffwn achub y cyfle i amlinellu'r sefyllfa mewn perthynas â deialog flaenorol a deialog barhaus â DHSC ar gyflwyno'r Gyfundrefn Dethol Darparwyr yn Lloegr. Cafodd Deddf Iechyd a Gofal Llywodraeth y DU y Cydsyniad Brenhinol ym mis Ebrill 2022 ac roedd y darpariaethau yn y Ddeddf sy'n ymwneud â chaffael y gwasanaeth iechyd yn gymwys i Loegr yn unig. Bu rhyngweithio cyfyngedig rhwng DHSC a'm swyddogion innau ar y Gyfundrefn Dethol Darparwyr ar hyn o bryd wrth i bolisi DHSC gael ei ddatblygu, ac roedd gwerthfawrogiad cyfyngedig gan DHSC ar yr effaith weithredol ganfyddedig ar gyfer caffael yn y gwasanaeth iechyd yng Nghymru.

Er hynny, wrth i bolisi gael ei ddatblygu ymhellach ac wrth i ryngweithio gynyddu, cydnabuwyd effaith bosibl y Gyfundrefn Dethol Darparwyr arfaethedig ar gaffael yn y gwasanaeth iechyd yng Nghymru. O ganlyniad, ym mis Gorffennaf 2022, ysgrifennais at Weinidog Iechyd Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar y pryd, Maria Caulfield AS, i fynegi fy awydd i ddeall yn well sut y byddai'r bwriad i gyflwyno'r Gyfundrefn Dethol Darparwyr yn Lloegr yn effeithio ar gaffael yn y gwasanaeth iechyd yng Nghymru. Pwysleisiais bwysigrwydd cryfhau'r berthynas bresennol rhwng ein swyddogion; parhau i ymgysylltu â'r mater a gofyn am weld rheoliadau drafft y Gyfundrefn Dethol Darparwyr ar y cyfle cyntaf.

Ers hynny mae fy swyddogion a'u cymheiriaid yn DHSC wedi meithrin perthynas waith ardderchog. Mae DHSC wedi cadw cysylltiad rheolaidd â'm swyddogion ar hynt y Gyfundrefn Dethol Darparwyr ac mae fy swyddogion wedi trafod cyflwyno'r Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru). Lle bo'n briodol gwneud hynny, mae DHSC wedi rhoi gwybodaeth ddrafft i'm swyddogion am gynigion ar gyfer Y Gyfundrefn Dethol Darparwyr, gan gynnwys gweld rheoliadau drafft, a rannwyd yn gyfrinachol yn gynnar yn eu datblygiad. Mae'r berthynas waith agos hon yn parhau ac rydym yn rhag-weld y bydd DHSC yn rhannu copïau o'r rheoliadau gorffenedig pan fyddant wedi'u cwblhau ac yn barod i'w gosod.

Eluned Morgan
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Llywodraeth Cymru

9 Mawrth 2023

Annwyl Eluned

Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru)

Diolch am gytuno i ddod i'n cyfarfod ddydd Iau 30 Mawrth 2023 i drafod Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru).

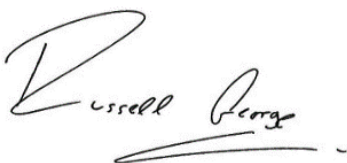
Gan fod yr amserlen graffu y cytunwyd arni gan y Pwyllgor Busnes ar gyfer y Bil hwn yn caniatáu amser cyfyngedig ar gyfer craffu Cyfnod 1, rydym wedi dilyn, a hynny â diddordeb, y dystiolaeth a roesoch yr wythnos hon i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a'r Pwyllgor Cyllid. Er mwyn ein helpu i baratoi ar gyfer ein sesiwn dystiolaeth ar 30 Mawrth, byddem yn ddiolchgar pe gallech ddarparu tystiolaeth ysgrifenedig sy'n mynd i'r afael â'r pwyntiau canlynol (ac unrhyw faterion eraill y credwch y byddai'n ddefnyddiol eu nodi'n ysgrifenedig i ategu'r wybodaeth sydd eisoes ar gael yn y Memorandwm Esboniadol a'r Datganiad o Fwriad Polisi):

1. A fydddechystal â darparu amserlen sy'n nodi cerrig milltir allweddol a'ch amcangyfrifon gorau ar hyn o bryd o'r amserlenni sy'n gysylltiedig â'r Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd, rheoliadau a digwyddiadau cysylltiedig eraill, gan gynnwys:
 - a. Eich dealltwriaeth o pryd mae Bil Caffael Llywodraeth y DU yn debygol o gael Cydsyniad Brenhinol a dod i rym; pryd y disgwylir i Lywodraeth y DU gyhoeddi canlyniadau ei hymgyngoriad ar Gyfundrefn Dethol Darparwyr (PSR); a phryd y disgwylir i Lywodraeth y DU osod rheoliadau drafft i roi effaith i'r PSR gerbron y Senedd.
 - b. Pryd ydych yn rhagweld y bydd yr ymgynghoriad 12 wythnos yr ydych wedi ymrwymo iddo yn digwydd.

- c. Pryd ydych yn rhagweld gosod rheoliadau drafft a chyhoeddi canllawiau statudol o dan y Bil, a phryd ydych yn rhagweld y byddant yn dod i rym.
2. Crynodeb bras o'r dull yr ydych yn rhagweld y byddwch yn ei ddefnyddio yn eich ymgynghoriad 12 wythnos. Er enghraifft, a fydd yr ymgynghoriad yn canolbwyntio ar addasrwydd PSR Llywodraeth y DU i'w gymhwyso yng Nghymru, ar yr egwyddorion a allai fod yn sail i drefniadau newydd yng Nghymru, neu ar reoliadau drafft penodol neu ganllawiau statudol drafft.
3. Yn eich sesiwn gyda'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar 6 Mawrth, cwestiynodd Cadeirydd y pwyllgor, Huw Irranca-Davies AS, y rhyngweithio rhwng Deddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig 2020 a nwyddau sy'n gysylltiedig â gwasanaethau iechyd sy'n cael eu caffael yn dilyn rheoliadau a wnaed o dan bŵer 'creu' y Bil. Mewn ymateb, esboniodd un o'ch swyddogion mai safbwynt Llywodraeth Cymru yw pan fydd y Senedd yn deddfu mewn maes sydd heb ei gadw'n ôl, mae'n gwneud hynny'n rhydd o ofynion y Ddeddf. Gan fod hyn yn cynnwys lle mae deddfwriaeth sylfaenol yn darparu pwerau gwneud rheoliadau, dywedodd y swyddog na fydd darpariaethau sy'n ymwneud â chaffael nwyddau sy'n gysylltiedig â gwasanaethau gofal iechyd a gynhwysir yn y Bil ac unrhyw reoliadau yn y dyfodol a wneir gan ddefnyddio'r pwerau yn y Bil hwn yn ymgysylltu â Deddf Marchnad Fewnol y DU.
A allwch chi ddarparu dadansoddiad pellach sy'n dangos sut a pham y mae Llywodraeth Cymru wedi dod i'r farn hon?

Er mwyn sicrhau y gallwn ystyried eich tystiolaeth wrth i ni baratoi ar gyfer y sesiwn, byddem yn ddiolchgar am ymateb **erbyn 17 Mawrth 2023**. Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a'r Pwyllgor Cyllid, gan fy mod yn siŵr y byddant hefyd yn gweld y wybodaeth hon o gymorth wrth iddynt graffu ar y Bil.

Yn gywir

Russell George AS

Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

cc Huw Irranca-Davies AS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Peredur Owen Griffiths AS, Cadeirydd, y Pwyllgor Cyllid

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg. We welcome correspondence in Welsh or English.

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

24 Mawrth 2023

Annwyl Huw,

Diolch ichi am eich llythyr a'r cwestiynau a ofynnwyd gan eich Pwyllgor yn ymwneud â Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru). Rwy'n falch o roi fy ymateb, sydd wedi'i amgáu yn Atodiad A.

Yn eich llythyr, fe wnaethoch hefyd gynnig y cyfle i ddarparu tystiolaeth ysgrifenedig atodol mewn perthynas â'r Bil ac rwyf hefyd wedi cael ceisiadau tebyg gan Gadeiryddion y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r Pwyllgor Cyllid. Felly, rwyf wedi darparu gwybodaeth ychwanegol yn Atodiad A i gefnogi'r tri Phwyllgor gyda'r broses o graffu'r Bil.

Hyderaf fod hyn yn ateb eich cwestiynau. Fodd bynnag, os oes gennych gwestiynau pellach neu feysydd pellach sydd angen eglurhad, mae fy swyddogion a minnau'n hapus i gynnig tystiolaeth ysgrifenedig ychwanegol, neu ddarparu sesiwn frifio technegol.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeiryddion y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r Pwyllgor Cyllid.

Yn gywir,

Eluned Morgan AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

ATODIAD A

BIL CAFFAEL Y GWASANAETH IECHYD (CYMRU) - YMATEB I GWESTIYNAU GAN Y PWYLLGOR DEDDFWRIAETH, CYFIAWNDER A'R CYFANSODDIAD, LLYTHYR DYDDIEDIG 13 MAWRTH 2023

C1 - Yr amserlenni ar gyfer datblygu rheoliadau o dan y Bil i gyflwyno trefn gaffael ar wahân newydd ar gyfer gwasanaethau iechyd yng Nghymru, gan gynnwys cynnal ymgynghoriad a rhoi cyfleoedd i'r Senedd graffu ar y rheoliadau drafft a'r rheoliadau terfynol.

Ar hyn o bryd ac yn amodol ar gymeradwyaeth y Senedd, disgwylir i'r Bil gael Cydsyniad Brenhinol ym mis Awst.

Wedi iddo gael Cydsyniad Brenhinol, bwriedir cynnal ymgynghoriad cyhoeddus am 12 wythnos gan ddechrau cyn gynted ag y bo'n ymarferol. Mae'n debygol o ddechrau yn gynnar yn yr Hydref. Fodd bynnag, mae'r amseru hwn yn amodol ar weld y Rheoliadau terfynol a'r canllawiau statudol ar y Gyfundrefn Dethol Darparwyr o'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn ystod y misoedd nesaf.

Bydd yr ymgynghoriad yn canolbwyntio ar egwyddorion gweithredol y gyfundrefn gaffael newydd ar gyfer Cymru, yn seiliedig ar sut bydd y Gyfundrefn Dethol Darparwyr yn gweithredu yn Lloegr ac a yw hwn yn ddull y dylem ei atgynhyrchu yng Nghymru, i raddau mwy neu lai, lle bo'n briodol.

Bydd canlyniad yr ymarfer ymgynghori yn helpu i lywio datblygiad rheoliadau a chanllawiau statudol yn y dyfodol (a gaiff eu datblygu mewn partneriaeth â GIG Cymru). O'r herwydd, nid ydym yn cynnig ymgynghori ar hyn o bryd ar reoliadau a chanllawiau statudol gwirioneddol Cymru.

Rydym yn rhagweld gosod rheoliadau ar ddechrau 2024 gan ddilyn y 'weithdrefn gadarnhaol ddrafft' i roi cyfle i'r Senedd graffu ar y rheoliadau. Y nod yw y daw'r rheoliadau hynny i rym yn ystod Gwanwyn 2024, yn amodol ar gael cymeradwyaeth y Senedd.

Nod y llinell amser arfaethedig hon yw cyd-fynd cyn belled ag y bo modd â newidiadau diwygio caffael ehangach o ganlyniad i Fil Caffael Llywodraeth y DU i leihau'r effaith weithredol ar 'awdurdodau perthnasol' a fydd yn rhoi'r cyfundrefnau caffael newydd ar waith.

C2 – Wrth i'r rheoliadau gael eu datblygu, manylion am unrhyw rwystrau sy'n codi a allai amharu ar allu'r Senedd i graffu arnynt o fewn terfynau amser penodedig.

Mae'r llinellau amser a ddarperir yn yr ymateb i C1 yn seiliedig ar dybiaethau y bydd Bil Caffael Llywodraeth y DU yn llwyddo i gael Cydsyniad Brenhinol y Gwanwyn hwn ac y bydd Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru) yn cael Cydsyniad Brenhinol ym mis Awst. Yn hanfodol, mae angen i ni weld manylion a rheoliadau terfynol y Gyfundrefn Dethol Darparwyr o'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn ystod yr ychydig fisoedd nesaf, i'n galluogi i ddatblygu egwyddorion gweithredol trefn gaffael newydd y gwasanaeth iechyd ar gyfer Cymru.

C3 - Enghreifftiau ychwanegol o 'gaffaeliadau cymysg' ('mixed procurements') ar gyfer nwyddau a gwasanaethau gofal iechyd, y bydd canllawiau statudol ar eu cyfer yn nodi pa drefn gaffael sy'n berthnasol iddynt: naill ai'r rheolau a ddarperir gan Fil Caffael Llywodraeth y DU neu'r rheolau a ddarperir gan reoliadau sydd i'w gwneud o dan y Bil hwn.

Mae'r diffiniad o 'wasanaethau iechyd' a geir yn y Bil yn ymwneud â 'gwasanaethau iechyd **'clinigol'** fel y'u disgrifiwyd gan adrannau 1 a 3 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006. Bydd y gwasanaethau iechyd clinigol yn cael eu diffinio mewn rheoliadau yn y dyfodol gan godau Geirfa Gaffael Gyffredin ("codau CPV"). Er enghraifft, mae rhestr **ddrafft** o godau CPV arfaethedig o dan Gyfundrefn Dethol Darparwyr yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Lloegr i'w gweld [yma](#). Wedi inni weld y rhestr y cytunwyd arni o godau CPV yn rheoliadau terfynol yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol, bydd fy swyddogion a minnau'n ystyried a fyddwn yn dewis efelychu'r un codau CPV yn y rheoliadau arfaethedig yn y dyfodol.

Felly, nid yw'r Bil yn ymdrin â chaffael 'gwasanaethau nad ydynt yn glinigol' na nwyddau **ar wahân** (fel bwyd). Bydd nwyddau a gwasanaethau eraill ar wahân a gafodd eu caffael gan y sector iechyd yng Nghymru yn parhau i fod yn ddarostyngedig i'r rheoliadau caffael presennol, hyd nes bydd y rhain yn cael eu disodli gan y diwygiadau caffael ehangach o dan Fil Caffael Llywodraeth y DU sydd ar ddod.

Mae Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru) fodd bynnag yn gwneud darpariaeth ar gyfer caffael nwyddau neu wasanaethau eraill sydd wedi'u **'cysylltu â'** gwasanaethau iechyd clinigol (h.y. caffael cymysg). Bydd angen i ddarpariaethau ynghylch caffael cymysg fod yn gyson â rheolau a nodir mewn darpariaethau o dan reoliadau caffael a diwygiadau presennol o dan Fil Caffael Llywodraeth y DU sydd ar ddod.

Rhagwelir y bydd 'caffael cymysg' o fewn Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru) yn berthnasol o fewn set ddiffiniedig o reolau ac o dan amgylchiadau penodol yn

unig. Er enghraifft, gallai hyn fod yn berthnasol i drefniadau lle mai'r prif destun dan sylw yw 'gwasanaeth iechyd clinigol' ac ni ellir gwahanu caffael y nwyddau neu'r gwasanaethau cysylltiedig, neu byddai caffael nwyddau a gwasanaethau o'r fath ar wahân yn cael effaith andwyol ar gyflawni'r 'gwasanaeth iechyd clinigol'.

Mae'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn ystyried safbwynt tebyg ar 'gaffael cymysg' yn eu Cyfundrefn Dethol Darparwyr a'r amgylchiadau a chwmpas pan fydd rheolau o'r fath yn berthnasol. Mae gwybodaeth am ddull gweithredu'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar gyfer ymdrin â'r mater hwn wedi'i gynnwys [yma](#) ac fel y manylir yn nadl Tŷ'r Arglwyddi ar Fesur Caffael Llywodraeth y DU fis Tachwedd y llynedd¹.

I grynhoi, bydd fy swyddogion a minnau yn ystyried y manylion gweithredol ynghylch sut y bydd 'caffael cymysg' yn gweithio'n ymarferol fel rhan o ddatblygiad rheoliadau i'r dyfodol a chanllawiau cyfundrefn gaffael newydd y gwasanaeth iechyd yng Nghymru.

GWYBODAETH ATODOL YCHWANEGOL – yn dilyn gohebiaeth gan Gadeiryddion y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r Pwyllgor Cyllid mewn perthynas â'r Bil.

Perthynas barhaus â'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar y Gyfundrefn Dethol Darparwyr

Hoffwn achub y cyfle hwn i amlinellu'r sefyllfa'n ymwneud â deialog flaenorol a deialog barhaus â'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar gyflwyno'r Gyfundrefn Dethol Darparwyr yn Lloegr.

Cafodd Deddf Iechyd a Gofal Llywodraeth y DU Gydsyniad Brenhinol ym mis Ebrill 2022 ac roedd y darpariaethau yn y Ddeddf sy'n ymwneud â chaffael y gwasanaeth iechyd yn gymwys i Loegr yn unig. Bu rhyngweithio cyfyngedig hyd yma rhwng yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'm swyddogion innau ar y Gyfundrefn Dethol Darparwyr wrth i bolisi'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol gael ei ddatblygu, a chyfyngedig oedd gwerthfawrogiad yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol o effaith weithredol ganfyddedig caffael y gwasanaeth iechyd yng Nghymru.

Fodd bynnag, wrth i bolisi gael ei ddatblygu ymhellach ac wrth i ryngweithio gynyddu, cydnabuwyd effaith bosibl y Gyfundrefn Dethol Darparwyr arfaethedig ar gaffael y gwasanaeth iechyd yng Nghymru. O ganlyniad, ym mis Gorffennaf 2022, ysgrifennais at Weinidog Iechyd Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar y pryd, Maria

¹ [https://hansard.parliament.uk/Lords/2022-11-28/debates/916A209A-EB71-4F08-A080-5DE3DE3A5284/ProcurementBill\(HL\)#contribution-A83EB580-2EC1-4C3F-A08F-DE7F493BC143](https://hansard.parliament.uk/Lords/2022-11-28/debates/916A209A-EB71-4F08-A080-5DE3DE3A5284/ProcurementBill(HL)#contribution-A83EB580-2EC1-4C3F-A08F-DE7F493BC143)

Caulfield AS, i roi gwybod yr hoffwn gael gwell dealltwriaeth o sut y byddai'r bwriad i gyflwyno'r Gyfundrefn Dethol Darparwyr yn Lloegr yn effeithio ar gaffael yn y gwasanaeth iechyd yng Nghymru. Fe wnes i bwysleisio pwysigrwydd cryfhau'r berthynas bresennol rhwng ein swyddogion; parhau i ymgysylltu ar y mater hwn a gofyn am weld rheoliadau drafft y Gyfundrefn Dethol Darparwyr ar y cyfle cyntaf.

Ers hynny mae fy swyddogion a'u cymheiriaid yn yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol wedi meithrin perthynas waith ardderchog. Mae'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol wedi cadw mewn cysylltiad rheolaidd â'm swyddogion ynghylch hynt y Gyfundrefn Dethol Darparwyr ac mae fy swyddogion wedi trafod cyflwyno Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru). Lle bo'n briodol i wneud hynny, mae'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol wedi rhoi gwybodaeth ddrafft i'm swyddogion ar y cynigion ar gyfer y Gyfundrefn Dethol Darparwyr, gan gynnwys gweld y rheoliadau drafft, a rannwyd yn gyfrinachol yn gynnar yn eu datblygiad. Mae'r berthynas waith agos hon yn parhau ac rydym yn rhagweld y bydd yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn rhannu copiâu o'r rheoliadau gorffenedig pan fyddant wedi'u cwblhau ac yn barod i'w gosod.

Gwybodaeth am y cyfrifiadau manwl mewn perthynas â'r cynnydd o £2.7 miliwn mewn costau staff i Gyrrff y GIG a nodwyd yn Asesiad Effaith Rheoleiddiol y Bil.

Mae dadansoddiad o'r ffigurau dangosol ar gyfer costau staffio'r GIG a nodir ym mharagraff 93 a thabl 7 o Asesiad Effaith Rheoleiddiol y Bil wedi'i nodi isod:

Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru)		
Braslun o Gostau Staffio GIG Cymru		
Cyfanswm costau referniw y flwyddyn ar gyfer 257 o staff caffael y GIG		£ 10,470,018
Capasiti 10% o gostau referniw 257 o staff caffael y GIG	<i>y flwyddyn</i>	£ 1,047,002
	<i>y mis</i>	£ 87,250
blwyddyn 1 2023-24	<i>(7 mis @ £87,250)</i>	£ 610,751
blwyddyn 2 2024-25		£ 1,047,002
blwyddyn 3 2025-26		£ 1,047,002
Cyfanswm		£ 2,704,755
Wedi'i dalgrynnu i'r £000 agosaf		£ 2,705,000

Cadarnhad o'r tebygolrwydd y byddai Llywodraeth Cymru'n derbyn cyllid canlyniadol o ganlyniad i'r gwariant yn Lloegr.

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw awgrym y bydd Llywodraeth Cymru yn derbyn arian canlyniadol o ganlyniad i wariant sy'n gysylltiedig â'r bwriad i gyflwyno'r Gyfundrefn

Dethol Darparwyr yn Lloegr. Os bydd y sefyllfa hon yn newid, byddaf yn rhoi diweddariad i bwyllgorau yn ystod proses graffu'r Bil.

Eluned Morgan AS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

13 Mawrth 2023

Annwyl Eluned

Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru) – Tystiolaeth lafar i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Diolch am ymddangos gerbron ein Pwyllgor ar 6 Mawrth i roi tystiolaeth ynghylch Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru).

Yn ystod y sesiwn, gwnaethom awgrymu eich bod yn ysgrifennu atom i roi rhagor o fanylion am rai o'r materion a drafodwyd.

Byddwn yn ddiolchgar felly i gael rhagor o fanylion cychwynnol am y materion a restrir yn yr Atodiad erbyn 23 Mawrth 2023. Byddwn hefyd yn ddiolchgar o gael unrhyw fanylion pellach y gallech eu darparu ar y meysydd hyn yn nes ymlaen yn ystod taith y Bil drwy'r broses deddfwriaethol ac wrth iddo gael ei weithredu, os caiff ei basio.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies

Huw Irranca-Davies

Cadeirydd

Atodiad – Gwybodaeth ychwanegol y gofynnodd y Pwyllgor amdani

- 1.** Yr amserlenni ar gyfer datblygu rheoliadau o dan y Bil i gyflwyno trefn gaffael ar wahân newydd ar gyfer gwasanaethau iechyd yng Nghymru, gan gynnwys cynnal ymgynghoriad a rhoi cyfleoedd i'r Senedd graffu ar y rheoliadau drafft a'r rheoliadau terfynol.
- 2.** Wrth i'r rheoliadau gael eu datblygu, manylion am unrhyw rwystrau sy'n codi a allai amharu ar allu'r Senedd i graffu arnynt o fewn terfynau amser penodedig.
- 3.** Enghreifftiau ychwanegol o 'gaffaeliadau cymysg' ('mixed procurements') ar gyfer nwyddau a gwasanaethau gofal iechyd, y bydd canllawiau statudol ar eu cyfer yn nodi pa drefn gaffael sy'n berthnasol iddynt: naill ai'r rheolau a ddarperir gan Fil Caffael Llywodraeth y DU neu'r rheolau a ddarperir gan reoliadau sydd i'w gwneud o dan y Bil hwn.